

WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY. KLASA 4

Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań edukacyjnych na ocenę dopuszczającą.

I. KSZTAŁCENIE LITERACKIE I KULTUROWE

I.1. Czytanie utworów literackich – liryka

Treści nauczania wskazane w <i>Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4–8)</i> i zawarte w podręczniku <i>Zamieńmy słowo</i> dla klasy 4				
ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
UTWORY LIRYCZNE				
<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje czytany utwór jako wiersz, – wygłasza z pamięci wskazany wiersz, – nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim przeczytany utwór, – krótko opowiada, o czym jest przeczytany utwór, – wie, kto to jest osoba mówiąca w wierszu, – wyjaśnia pojęcie <i>podmiot liryczny</i>, 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – wymienia cechy poezji, – czyta wiersz głośno i wyraźnie, – wygłasza z pamięci wskazany wiersz, zwracając uwagę na znaki przestankowe, – wypowiada się na temat przeczytanego utworu, – podejmuje próbę uzasadnienia wrażeń, jakie 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – uzasadnia, dlaczego utwór jest wierszem, – czyta wiersz, akcentując ważne słowa, – wygłasza z pamięci wiersz w odpowiednim tempie, z poprawną dykcją, – określa temat wiersza, – opowiada o sytuacji przedstawionej w wierszu, 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, na czym polega język poezji, – czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację, – wygłasza wiersz z pamięci, odpowiednio modulując głosem i dokonując interpretacji głosowej, – opowiada w ciekawy sposób o sytuacji 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – prezentuje informacje na temat wiersza w formie, którą sam wybierze, w tym w formie interaktywnej, – samodzielnie dokonuje analizy i interpretacji utworu, – tworzy własne przykłady epitetów, porównań, uosobień, zdrobnień,

**Treści nauczania wskazane w Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4–8)
i zawarte w podręczniku *Zamieńmy słowo* dla klasy 4**

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
UTWORY LIRYCZNE				
<ul style="list-style-type: none"> – wie, kto to jest bohater wiersza, – wyjaśnia pojęcie <i>adresat utworu</i>, – odróżnia podmiot liryczny od adresata wiersza, – wskazuje wers i strofę (zwrotkę), – odróżnia wers od strofy (zwrotki), – wyjaśnia, czym jest wers i refren, – wymienia nazwy środków stylistycznych, takich jak: epitet, porównanie, powtórzenie, wyraz dźwiękonaśladowczy, uosobienie, zdrobnienie, – wymienia elementy rytmizujące wypowiedź: wers, strofa, – zna pojęcie hymnu, 	<ul style="list-style-type: none"> wzbudza w nim przeczytany utwór, – wskazuje wartości ważne dla poety w omawianych utworach, – określa nastrój wiersza, – tworzy projekt pracy (przekład intersemiotyczny), np. rysunek, dramę, który będzie interpretacją omawianego utworu, – podaje wyrazy wskazujące na podmiot liryczny i adresata, – opowiada o osobie mówiącej (podmiocie lirycznym) w wierszu, – przedstawia myśli i uczucia osoby mówiącej w wierszu, – wskazuje adresata utworu, – wskazuje bohatera utworu, – znajduje wers, w którym jest zawarty zwrot do adresata, – rozpoznaje epitety, porównania, wyrazy 	<ul style="list-style-type: none"> – wyodrębnia obrazy poetyckie, – nazywa uczucia, jakie wzbudza w nim czytany utwór, – przedstawia, jak rozumie omawiany utwór, w tym w formie przekładu intersemiotycznego, np. rysunek, dramę, – wskazuje cechy podmiotu lirycznego, – określa cechy bohatera wiersza, – porównuje rymy w dwóch dowolnie wybranych strofach, – rozpoznaje w wierszu epitety, porównania, powtórzenia, wyrazy dźwiękonaśladowcze, uosobienia i zdrobnienia, 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawionej w wierszu, bohaterze wiersza, podmiocie lirycznym i ich uczuciach, – opisuje zachowanie bohatera utworu i wyraża swoją opinię na jego temat, – porównuje doświadczenia bohatera z własnymi, – opisuje adresata utworu, – wskazuje cytaty, dzięki którym nazywa uczucia, które wzbudza w nim czytany utwór, – wyjaśnia, jak rozumie przesłanie utworu, – wyjaśnia znaczenie przenośne w tekście, – uzasadnia własne rozumienie utworu, – rozpoznaje funkcje epitetów, porównań, powtórzeń, wyrazów 	<ul style="list-style-type: none"> wyrazów dźwiękonaśladowczych, – wyjaśnia funkcje epitetów, porównań, powtórzeń, wyrazów dźwiękonaśladowczych i uosobień, zdrobnień, – wymyśla własne propozycje wyrazów rymujących się, – wyczerpująco omawia sytuację przedstawioną w wierszu i odwołuje się do własnych doświadczeń, – określając nastrój wiersza, uzasadnia swoją wypowiedź i odwołuje się do elementów utworu, – charakteryzuje podmiot liryczny, odwołując się do treści wiersza, – charakteryzuje bohatera utworu, odwołując się do treści wiersza,

Treści nauczania wskazane w Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4–8) i zawarte w podręczniku <i>Zamieńmy słowo</i> dla klasy 4				
ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
UTWORY LIRYCZNE				
<ul style="list-style-type: none"> – odróżnia utwór wierszowany od utworu epickiego, – nazywa elementy budowy utworu: tytuł. 	<ul style="list-style-type: none"> dźwiękonaśladowcze, powtórzenia, uosobienia i zdrobnienia w omawianych tekstach, – wskazuje rymy w wierszu, – rozpoznaje rym jako element rytmizujący wypowiedź, – rozpoznaje utwór liryczny jako hymn, – dzieli wers na sylaby. 	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje refren jako element rytmizujący wypowiedź, – dzieli wersy na sylaby, – wymienia cechy hymnu. 	<ul style="list-style-type: none"> dźwiękonaśladowczych i uosobień, zdrobnień, – wyjaśnia, na czym polega rytm utworu, – odróżnia informacje ważne od mniej istotnych, – rozpoznaje elementy rytmizujące wypowiedź, – wskazuje cechy hymnu w danym utworze. 	<ul style="list-style-type: none"> – porównuje podmiot liryczny z adresatem i bohaterem wiersza, – rozpoznaje hymn wśród innych gatunków literackich.

I.1. Czytanie utworów literackich – epika

Treści nauczania wskazane w Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4–8) i zawarte w podręczniku <i>Zamieńmy słowo</i> dla klasy 4				
ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
UTWORY EPICKIE				
<ul style="list-style-type: none"> – odpowiada na proste pytania dotyczące fragmentu tekstu, – odróżnia utwór epicki od wiersza, – wymienia elementy świata przedstawionego, takie jak: czas i miejsce akcji, bohaterowie, zdarzenia, – rozpoznaje fikcję literacką, – wskazuje elementy realistyczne w omawianych utworach, – wymienia wybrane gatunki literackie, takie jak: baśń, legenda, – nazywa elementy budowy utworu: tytuł, – wymienia wybrane wydarzenia omawianego utworu, 	<ul style="list-style-type: none"> spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto: – odpowiada na pytania dotyczące fragment tekstu, – wymienia cechy utworu epickiego, – krótko opisuje elementy świata przedstawionego, – odróżnia elementy realistyczne od fantastycznych, – wskazuje elementy realistyczne i fantastyczne w przeczytanych utworach, – wymienia cechy gatunkowe baśni i legendy, – wyszukuje w tekście określone informacje, – rozpoznaje elementy budowy utworu: tytuł, – ustala kolejność wydarzeń w utworze, 	<ul style="list-style-type: none"> spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto: – odpowiada na proste pytania dotyczące znajomości całego tekstu, – czyta głośno, wyraźnie, z odpowiednią artykulacją i z uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych, – rozpoznaje czytany utwór jako epikę oraz baśń i legendę, – opowiada o elementach świata przedstawionego, – odróżnia elementy realistyczne od fantastycznych w omawianych utworach, – opowiada o wybranych wydarzeniach fabuły, – wskazuje dialog w utworze, 	<ul style="list-style-type: none"> spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto: – analizuje elementy świata przedstawionego i wyciąga wnioski z analizy, – wyjaśnia różnice między elementami realistycznymi a fantastycznymi w przeczytanych utworach, – uzasadnia przynależność rodzajową utworu do epiki oraz gatunkową do baśni i legendy, – rozpoznaje związki przyczynowo-skutkowe, – wskazuje cechy narratora w zależności od jego rodzaju, – rozpoznaje rodzaj bohatera w omawianym utworze, – określa relacje łączące bohaterów utworu, 	<ul style="list-style-type: none"> spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto: – porównuje elementy świata przedstawionego różnych utworów, – dowodzi, że czytany utwór należy do określonego rodzaju i gatunku literackiego, podając odpowiednie przykłady z tekstu, – rozpoznaje funkcje elementów budowy utworu: tytuł, – prezentuje według własnego pomysłu, w tym z wykorzystaniem narzędzi interaktywnych, jak rozumie wzajemne

Treści nauczania wskazane w Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4–8) i zawarte w podręczniku <i>Zamieńmy słowo</i> dla klasy 4				
ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
UTWORY EPICKIE				
<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje, kim jest osoba mówiąca w utworze epickim, – rozpoznaje bohatera, – wymienia bohaterów utworu, – zna pojęcie narratora, – zna pojęcie narracji, – rozpoznaje wątek główny w utworze, – nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst, – rozpoznaje znaczenie dosłowne w tekście, – opowiada o treści utworu, zachowując kolejność wydarzeń. 	<ul style="list-style-type: none"> – podaje wyrazy wskazujące narratora, – rozpoznaje rodzaje bohaterów w utworze, – przedstawia bohatera utworu, – wymienia niektóre cechy bohaterów, – rozpoznaje wyrazy wskazujące na narrację, – wyjaśnia znaczenie dosłowne w utworze, – wypowiada się na temat przeczytanego utworu, – wskazuje wartości ważne dla bohaterów w omawianych utworach, – rozpoznaje informacje ważne w utworze, – tworzy projekt pracy (przekład intersemiotyczny), np. rysunek, dramę, spektakl 	<ul style="list-style-type: none"> – określa rodzaj narratora w omawianym utworze, – nazywa rodzaj bohatera (bohater pierwszoplanowy, drugoplanowy, epizodyczny), – wymienia większość cech bohaterów, – określa rodzaj narracji (narracja pierwszoosobowa), – omawia wątek główny utworu, – określa doświadczenia bohaterów literackich, – prezentuje własne rozumienie utworu, – ocenia bohaterów literackich oraz zdarzenia, – rozpoznaje informacje mniej ważne w utworze, – rozpoznaje fakty i opinie, 	<ul style="list-style-type: none"> – uzasadnia wskazane cechy bohaterów, odwołując się do omawianego utworu, – odróżnia bohatera pierwszoplanowego od drugoplanowego i epizodycznego, – dokonuje analizy fragmentu utworu, aby określić rodzaj narracji, – określa tematykę utworu, – omawia wątek poboczny, – porównuje doświadczenia bohaterów literackich z własnymi, – odróżnia informacje ważne od mniej istotnych, – porównuje cechy identyfikujące teksty kultury należące do: literatury, filmu, muzyki, sztuk plastycznych i audiowizualnych, 	<ul style="list-style-type: none"> zależności między wydarzeniami, – porównuje narratorów w różnych utworach literackich, – charakteryzuje bohatera w omawianym utworze, w tym z wykorzystaniem narzędzi interaktywnych, – porównuje narrację pierwszoosobową z trzecioosobową i przedstawia swoje wnioski, – określa problematykę utworu i prezentuje ją w twórczy sposób.

Treści nauczania wskazane w <i>Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4–8)</i> i zawarte w podręczniku <i>Zamieńmy słowo</i> dla klasy 4				
ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
UTWORY EPICKIE				
	teatralny, który będzie jego własną interpretacją utworu.	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia cechy identyfikujące teksty kultury należące do literatury, – odczytuje omawiane teksty na podstawie stworzonego przekładu intersemiotycznego, np. rysunek, drama, spektakl teatralny. 	<ul style="list-style-type: none"> – porównuje treść czytanych utworów z własnymi doświadczeniami. 	

I.2. Odbiór tekstów kultury – komiks

Treści nauczania wskazane w Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4–8) i zawarte w podręczniku <i>Zamieńmy słowo</i> dla klasy 4				
ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
KOMIKS				
<ul style="list-style-type: none"> – odpowiada na proste pytania dotyczące treści fragmentu komiksu, – zna pojęcie komiksu, – odróżnia utwór pisany prozą od komiksu, – rozpoznaje komiks, – krótko opowiada, o czym jest komiks, – wymienia elementy świata przedstawionego w komiksie, takie jak: czas i miejsce akcji, bohaterowie, zdarzenia, – podaje wybrane wydarzenia omawianego komiksu. 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – odpowiada na pytania dotyczące treści całego komiksu, – opisuje elementy świata przedstawionego w komiksie, – rozróżnia i wskazuje elementy realistyczne i fantastyczne w komiksie, – wymienia charakterystyczne cechy komiksu, – wyszukuje w komiksie określone informacje, – ustala kolejność wydarzeń w utworze, – rozpoznaje rodzaje bohaterów w komiksie, – przedstawia bohatera komiksu, 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – czyta komiks wyraźnie, z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych, wyrazów dźwiękonaśladowczych i wykrzykników, – rozpoznaje czytany utwór jako komiks, – opowiada o elementach świata przedstawionego w komiksie, – odróżnia elementy realistyczne od fantastycznych w komiksie, – prezentuje w dowolnej formie treść komiksu, w tym w formie interaktywnej, 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – analizuje elementy świata przedstawionego w komiksie i wyciąga wnioski z analizy, – wyjaśnia różnice między elementami realistycznymi a fantastycznymi w komiksie, – uzasadnia, dlaczego utwór jest komiksem, – rozpoznaje związki przyczynowo-skutkowe w komiksie, – rozpoznaje rodzaj bohatera w komiksie, – określa relacje łączące bohaterów komiksu, 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – udowadnia, że czytany utwór jest komiksem, podając odpowiednie przykłady z tekstu, – prezentuje według własnego pomysłu, w tym z wykorzystaniem narzędzi interaktywnych, jak rozumie wzajemne zależności między wydarzeniami w komiksie, – charakteryzuje bohatera w omawianym komiksie, w tym z wykorzystaniem narzędzi interaktywnych,

**Treści nauczania wskazane w Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4–8)
i zawarte w podręczniku *Zamieńmy słowo* dla klasy 4**

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
KOMIKS				
	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia niektóre cechy bohaterów, – wypowiada się na temat przeczytanego komiksu, – wskazuje wartości ważne dla bohaterów komiksu, – rozpoznaje ważne informacje w komiksie, – tworzy projekt pracy (przekład intersemiotyczny), np. rysunek, dramę, spektakl teatralny, który będzie jego interpretacją omawianego komiksu. 	<ul style="list-style-type: none"> – opowiada o wybranych wydarzeniach fabuły komiksu, – wskazuje w komiksie wypowiedzi bohaterów, – nazywa rodzaj bohatera: bohater pierwszoplanowy i drugoplanowy, – wymienia większość cech bohaterów, – ocenia bohaterów literackich i zdarzenia, – rozpoznaje informacje mniej ważne w komiksie, – odczytuje omawiane teksty na podstawie stworzonego przekładu intersemiotycznego, np. w postaci rysunku, dramy, spektaklu teatralnego. 	<ul style="list-style-type: none"> – uzasadnia wskazane cechy bohaterów, odwołując się do komiksu, – odróżnia bohatera pierwszoplanowego od drugoplanowego w komiksie, – określa tematykę komiksu, – porównuje doświadczenia bohaterów komiksu z własnymi, – odróżnia informacje ważne od mniej istotnych, – charakteryzuje komiks jako tekst kultury, – opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w komiksie, – odczytuje uczucia przedstawione na rysunkach. 	<ul style="list-style-type: none"> – określa problematykę komiksu i prezentuje ją w twórczy sposób, – wyczerpująco wypowiada się na temat wydarzeń przedstawionych w komiksie, odwołując się do znajomości całej lektury, – tworzy według własnego pomysłu komiks z poznanymi bohaterami.

I.2. Odbiór tekstów kultury – obraz

Treści nauczania wskazane w <i>Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4–8)</i> i zawarte w podręczniku <i>Zamieńmy słowo</i> dla klasy 4				
ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
OBRAZ				
<ul style="list-style-type: none"> – określa tematykę obrazu, – nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim dzieło sztuki, – wymienia elementy obecne na obrazie. 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – prezentuje elementy przedstawione na obrazie, – wymienia elementy realistyczne i fantastyczne obecne na obrazie, – odróżnia pejzaż od portretu i martwej natury. 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – opisuje sytuację przedstawioną na obrazie, – nazywa emocje, które mogą odczuwać postacie z obrazu, – określa uczucia, jakie wywołuje obraz, – przedstawia własne rozumienie dzieła sztuki, – wskazuje cechy tekstów kultury należących do sztuk plastycznych. 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – opisuje pierwszy i drugi plan obrazu, – opowiada w kilku zdaniach o sytuacji przedstawionej na obrazie, – opisuje umieszczone na obrazie elementy, – przedstawia własne rozumienie dzieła sztuki poprzez podanie tematów rozmów postaci przedstawionych na obrazie, 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – określa nastrój obrazu oraz uzasadnia swoją wypowiedź, – przedstawia własne zdanie na temat sytuacji z obrazu, – omawia elementy sztuki plastycznej, takie jak: plan, barwy, kompozycja, światło, ruch, – dokonuje przekładu intersemiotycznego, np. tworzy i opowiada historię, która mogłaby się wydarzyć w miejscu ukazanym na obrazie.

Treści nauczania wskazane w <i>Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4–8)</i> i zawarte w podręczniku <i>Zamieńmy słowo</i> dla klasy 4				
ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
OBRAZ				
			– rozumie właściwości tekstów kultury należących do sztuk plastycznych.	

II. KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE

II.1. Gramatyka języka polskiego – fonetyka

Treści nauczania wskazane w Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4–8) i zawarte w podręczniku <i>Zamieńmy słowo</i> dla klasy 4				
ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
FONETYKA				
<ul style="list-style-type: none"> – wie, co to jest alfabet, – zna pojęcie litery i głoski, – rozpoznaje samogłoski i spółgłoski, – rozpoznaje sylabę, – wie, że samogłoska <i>i</i> może pełnić w wyrazie różne funkcje. 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – zna alfabet, – wie, co to jest litera, – wie, co to jest głoska, – odróżnia litery od głosek, – odróżnia samogłoski od spółgłosek, – dzieli wyraz na sylaby, – wie, co to jest samogłoska, – rozróżnia funkcję samogłoski <i>i</i>. 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – porządkuje proste wyrazy według alfabetu, – dzieli wyrazy na litery, – wskazuje w wyrazie samogłoski i spółgłoski, – dzieli wyrazy na sylaby, – określa funkcję samogłoski <i>i</i>. 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – poprawnie przenosi wyrazy, – porządkuje trudniejsze wyrazy według alfabetu, – dzieli wyrazy na głoski, – rozpoznaje funkcję samogłoski <i>i</i> w wyrazie. 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – wykorzystuje w praktyce znajomość alfabetu do sprawnego wyszukiwania tytułów utworów w podręczniku i wyrazów w słownikach, – dzieli wyraz na głoski, zwracając uwagę na różne funkcje samogłoski <i>i</i>.

II.1. Gramatyka języka polskiego – części mowy

Treści nauczania wskazane w Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4–8) i zawarte w podręczniku <i>Zamieńmy słowo</i> dla klasy 4				
ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
CZĘŚCI MOWY				
<ul style="list-style-type: none"> – wymienia części mowy, takie jak: rzeczownik, czasownik, przymiotnik, liczebnik, przysłówki, przyimek, spójnik, zaimek, – podaje pytania odmiennych części mowy, – rozpoznaje osobowe formy czasownika, – wymienia formy, przez które odmienia się czasownik: czasy, osoby, liczby, rodzaje, – odróżnia bezokolicznik od odmiennych form czasownika, – rozpoznaje osobę i liczbę czasownika, – rozpoznaje liczbę i rodzaj rzeczownika, 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje w zdaniu części mowy, takie jak: rzeczownik, czasownik, przymiotnik, liczebnik, przysłówki, przyimek, – rozpoznaje nieosobowe formy czasownika: bezokoliczniki, – nazywa przypadki i ich pytania, – rozpoznaje czas i tryb czasownika, – wskazuje wyrażenie przyimkowe, – wie, że przyimek jest nieodmienną częścią mowy, – wie, że przyimek łączy się z rzeczownikiem. 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – odróżnia części mowy odmienne od nieodmiennych, – rozpoznaje formy przypadków wyrazów, – rozpoznaje rodzaj czasownika, – stosuje poprawne formy rzeczownika, czasownika, przymiotnika, – odmienia rzeczownik przez przypadki i liczby, – odmienia czasownik przez czasy, osoby, liczby, rodzaje, – podaje przykłady wyrażen przyimkowych. 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – określa rolę czasownika w wypowiedzi, – określa przypadek rzeczownika w zdaniu, – stosuje poprawne formy liczebnika, – rozpoznaje poszczególne części mowy wśród innych, – stosuje w praktyce zasady pisowni przyimków prostych i złożonych oraz wyrażen przyimkowych, – rozpoznaje spójniki. 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – określa funkcję części mowy w tekście, – bezbłędnie zapisuje przyimki proste i złożone oraz wyrażenia przyimkowe, – poprawnie używa różnych form rzeczowników i przymiotników, a w razie wątpliwości korzysta ze słownika, – odróżnia w formach osobowych czasowników formę złożoną czasu przyszłego z bezokolicznikiem od formy złożonej z dwóch czasowników.

Treści nauczania wskazane w <i>Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4–8)</i> i zawarte w podręczniku <i>Zamieńmy słowo</i> dla klasy 4				
ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
CZĘŚCI MOWY				
– wie, że rzeczownik odmienia się przez przypadki.				

II.1. Gramatyka języka polskiego – składnia

Treści nauczania wskazane w <i>Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4–8)</i> i zawarte w podręczniku <i>Zamieńmy słowo</i> dla klasy 4				
ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
SKŁADNIA				
<ul style="list-style-type: none"> – odróżnia zdanie od równoważnika zdania, – wskazuje przykłady czasownika w formie osobowej, – rozpoznaje główne części zdania, – podaje pytania głównych części zdania, – rozpoznaje zdanie pojedyncze nierozwinięte i rozwinięte, – zna pojęcie <i>zdanie złożone</i>, – wie, że występuje zdanie oznajmujące, pytające i rozkazujące. 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – wie, czym się różni zdanie od równoważnika zdania, – rozpoznaje czasowniki w formie osobowej, – wie, że jest grupa podmiotu i grupa orzeczenia, – dostrzega związki między wyrazami w zdaniu, – odróżnia zdanie pojedyncze nierozwinięte od rozwiniętego, – odróżnia zdanie pojedyncze od zdania złożonego, – rozpoznaje zdania oznajmujące, pytające i rozkazujące. 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje zdanie i równoważnik zdania, – stosuje czasowniki w formie osobowej do tworzenia zdania, – wskazuje podmiot i orzeczenie w zdaniu, – rozpoznaje zdanie pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte, – wyodrębnia zdania składowe w zdaniu złożonym, – tworzy zdania, uwzględniając cel wypowiedzi: oznajmujące, pytające i rozkazujące, rozumie ich funkcje i je stosuje. 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – tworzy zdanie i równoważnik zdania, – przekształca zdanie na równoważnik zdania i odwrotnie, – rozpoznaje, jaką częścią mowy jest wyrażony podmiot, a jaką – orzeczenie, – rozpoznaje grupę podmiotu i grupę orzeczenia, – sporządza wykres zdania pojedynczego, – stosuje zdania pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte w różnych formach wypowiedzi, – wyjaśnia, czym się różni zdanie pojedyncze od złożonego, 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – poprawnie stosuje w swoich wypowiedziach zdanie i równoważnik zdania oraz czasowniki w formie osobowej, – poprawnie tworzy związki wyrazowe w zdaniach, – poprawnie tworzy różne rodzaje zdań, – poprawnie stosuje w swoich wypowiedziach zdania pojedyncze i złożone, – przekształca zdania złożone w pojedyncze i odwrotnie.

Treści nauczania wskazane w <i>Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4–8)</i> i zawarte w podręczniku <i>Zmieńmy słowo</i> dla klasy 4				
ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
SKŁADNIA				
			– określa relacje między zdaniami składowymi, – rozumie funkcje zdań ze względu na cel wypowiedzi.	

II.2. Różnicowanie języka

Treści nauczania wskazane w <i>Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4–8)</i> i zawarte w podręczniku <i>Zamieńmy słowo</i> dla klasy 4				
ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
ZRÓŻNICOWANIE JĘZYKA				
<ul style="list-style-type: none"> – zna pojęcie <i>frazeologizm</i>, – zna frazeologizmy omawiane na lekcji, – wie, co to jest synonim i antonim, – zna słownik synonimów. 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – wie, co to związek frazeologiczny, – rozpoznaje związki frazeologiczne w wypowiedziach, – rozpoznaje synonimy i antonimy, – wie, jak korzystać ze słownika synonimów. 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, co to jest związek frazeologiczny, – wie, że związki frazeologiczne są obecne w życiu codziennym, – podaje przykłady związków frazeologicznych, – podaje przykłady synonimów i antonimów, – omawia zasady korzystania ze słownika synonimów. 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie omawianych związków frazeologicznych, – redaguje zdania ze związkami frazeologicznymi, – wyjaśnia, czym są synonimy i antonimy, – tworzy synonimy i antonimy, – korzysta w praktyce ze słownika synonimów. 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – stosuje w wypowiedziach związki frazeologiczne, – używa synonimów i antonimów w celowy sposób.

II.4. Ortografia i interpunkcja

Treści nauczania wskazane w Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4–8) i zawarte w podręczniku <i>Zamieńmy słowo</i> dla klasy 4				
ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
ORTOGRAFIA I INTERPUNKCJA				
<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie zapisuje wyrazy często używane, – rozpoczyna wypowiedzenie wielką literą, – rozróżnia znaki interpunkcyjne: kropkę, przecinek, znak zapytania, wykrzyknik, – stosuje kropkę na końcu zdania. 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – zna zasady pisowni wyrazów z <i>ó, u, rz, ż</i>, – poprawnie zapisuje wyrazy, których pisownię wcześniej ćwiczy, – wie, że należy postawić przecinek, aby oddzielić te same części mowy, – stosuje cudzysłów w tytułach, – używa wykrzyknika, – wymienia zasady użycia przecinka przed spójnikami i w zdaniu. 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – zna zasady pisowni wyrazów z <i>h, ch</i>, dużą i małą literą, przeczenia nie z czasownikami w formie osobowej, – stosuje zasady pisowni wyrazów z <i>ó, u, rz, ż, h, ch</i> oraz przeczenia nie z czasownikami w formie osobowej, – oddziela przecinkiem zdania składowe w zdaniu złożonym, – stosuje znaki interpunkcyjne w redagowanych przez siebie tekstach. 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – zna zasady pisowni w zakresie pozostałych zasad ortograficznych, – poprawnie zapisuje wyrazy zgodnie z poznanymi zasadami ortograficznymi, – poprawnie zapisuje wyrazy z <i>ó</i> niewymiennym, – poprawnie zapisuje wyjątki w pisowni <i>rz</i> po spółgłoskach, – poprawnie zapisuje wyrazy z <i>rz</i> i <i>ż</i> niewymiennym, – zapisuje poprawnie wyrazy z <i>h</i> niewymiennym, – stosuje cudzysłów w celu oznaczenia czyichś słów, 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – poprawnie zapisuje wyrazy z trudnością ortograficzną, – stosuje dwukropek i myślnik w dialogu, – samodzielnie i sprawnie korzysta ze słownika ortograficznego, – redaguje własne teksty złożone z różnych rodzajów zdań i poprawnie stosuje znaki interpunkcyjne.

Treści nauczania wskazane w <i>Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4–8)</i> i zawarte w podręczniku <i>Zamieńmy słowo</i> dla klasy 4				
ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
ORTOGRAFIA I INTERPUNKCJA				
			– używa dwukropka przed wyliczeniem, – określa różnice w treści zdania w zależności od zastosowanego znaku interpunkcyjnego.	

III. TWORZENIE WYPOWIEDZI

Treści nauczania wskazane w <i>Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4–8)</i> i zawarte w podręczniku <i>Zamieńmy słowo</i> dla klasy 4				
ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
NOTATKA, DIALOG, OPIS, WYPOWIEDŹ ARGUMENTACYJNA, PLAN WYDARZEŃ, ŻYCZENIA, ZAPROSZENIE, OGŁOSZENIE, LIST				
<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje notatkę wśród innych form wypowiedzi, – wie, że są różne sposoby notowania, – wie, na czym polega dialog, – dostrzega interpunkcję w zapisie dialogu, – wie, co zawiera opis postaci, miejsca, krajobrazu, – podejmuje próbę tworzenia opisu postaci, miejsca, – zna pojęcie akapitu, – zna pojęcie argumentu, – wie, co to jest plan wydarzeń, – wie, czym się różni plan ramowy od planu szczegółowego, 	<ul style="list-style-type: none"> spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto: – zna cechy notatki, – zna różne rodzaje notowania, – rozpoznaje dialog, – zna zasady zapisywania dialogu, – gromadzi słownictwo do opisu postaci, miejsca, – tworzy plan opisu postaci, miejsca, krajobrazu, – wie, co to jest akapit, – wie, co to jest argument, – wie, jak jest zbudowany argument, – wie, jak tworzyć plan wydarzeń, – odróżnia plan ramowy od planu szczegółowego, – wie, czym się cechują życzenia, 	<ul style="list-style-type: none"> spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto: – omawia cechy notatki, – rozróżnia rodzaje notatki, – zapisuje dialog, – tworzy opis postaci, miejsca, krajobrazu na podstawie planu, – wyjaśnia, co to jest akapit, – podaje przykłady argumentu, – wyjaśnia, jak tworzyć plan wydarzeń, – tworzy plan ramowy, – rozpoznaje życzenia spośród innych form wypowiedzi, – wskazuje wymagane informacje w zaproszeniu i ogłoszeniu, 	<ul style="list-style-type: none"> spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto: – tworzy różne rodzaje notatki, – tworzy dialog, – porządkuje słownictwo do opisu postaci, miejsca, krajobrazu, – tworzy opis postaci, miejsca, krajobrazu, – stosuje w wypowiedzi pisemnej akapity, – stosuje w swoich wypowiedziach argumenty, – omawia budowę argumentu, – tworzy plan szczegółowy, – układa życzenia, – tworzy zaproszenie i ogłoszenie, 	<ul style="list-style-type: none"> spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto: – tworzy według własnego pomysłu funkcjonalną notatkę, w tym interaktywną, – stosuje poprawną interpunkcję w zapisie dialogu, – samodzielnie tworzy bogaty treściowo opis postaci, miejsca, krajobrazu, o właściwej kompozycji i układzie graficznym, – podejmuje próbę uzasadniania argumentu, – tworzy plan w jednolitej formie: zdań lub równoważników zdań,

Treści nauczania wskazane w Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4–8) i zawarte w podręczniku <i>Zamieńmy słowo</i> dla klasy 4				
ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
NOTATKA, DIALOG, OPIS, WYPOWIEDŹ ARGUMENTACYJNA, PLAN WYDARZEŃ, ŻYCZENIA, ZAPROSZENIE, OGŁOSZENIE, LIST				
<ul style="list-style-type: none"> – wie, jaką formą wypowiedzi są życzenia, – podejmuje próbę napisania życzeń, – wie, jak wygląda zaproszenie i ogłoszenie, – rozpoznaje elementy kompozycyjne zaproszenia i ogłoszenia, – zna list jako formę wypowiedzi, – wie, kim są nadawca i adresat, – zna zwroty do adresata. 	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje zaproszenie i ogłoszenie wśród innych form wypowiedzi, – zna elementy kompozycyjne zaproszenia i ogłoszenia, – zna elementy listu, – odróżnia nadawcę i adresata, – zna zasady pisowni w zwrotach do adresata, – pisze list prywatny, – tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: zaproszenie, ogłoszenie, życzenia, dialog. 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia elementy kompozycyjne zaproszenia i ogłoszenia, – wypowiada się na temat cech listu jako formy wypowiedzi, – podaje przykłady nadawcy i adresata, – omawia zasady pisowni w zwrotach do adresata, – pisze rozwinięty list prywatny, – selekcjonuje informacje, – tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: opis, list. 	<ul style="list-style-type: none"> – pisze wypowiedź w formie listu o właściwej kompozycji i układzie graficznym, – stosuje akapity, – zachowuje zasady etykiety językowej, tworząc współczesne formy komunikatów, – stosuje wiedzę o języku w tworzonych przez siebie formach wypowiedzi. 	<ul style="list-style-type: none"> – tworzy życzenia i zaproszenie w formie oficjalnej i nieoficjalnej, – rozumie rolę akapitów w tworzeniu całości myślowej wypowiedzi.